

neđa mu mira. On ostavlja Rim i leti u naručju svog milog Trödlera u Zagrebu, da ko braća po čuvstvu, osjećaju i rodoljublju rade na zator hrvatskog naroda, samo da se dočepa novaca i zadovolji svoje nizke strasti.

I tu, u Trödlерову „Pravu“ izkalo je „Argus“ svu svoju opaku dušu. Članci podpisani tim njegovim prišivkom zgradili su svakog poštenog Hrvata. Bili su to članci, koje je samo Trödlер mogao primati u svoje gnjusno glasilo. Govorili dalje o tim člancima nije moguće, a nije ni potreba. Osim ih je sve što ima kod nas čestita i poštena.

Eto, takav je desni prijatelj Trödlera, onaj koji mu i danas pomaže u njegovoj izdajničkoj raboli.

Treba li još dokazivati, da je Trödlер zloduh Hrvatske?

Političke vesti.

Njemačka bahatost. Usled zadnjih nemira na bečkoj univerzi, zatvorena je i „mensa academica“. Ova je mjera osobito zlo došla po slavenske djake u Beču, koji su velikom većinom tu svagdašnji gosti, pak su najednom ostali bez hrane. Intervencijom predsjednika mense, sveučilišnog profesora Dra. Wagnera pl. Jaurega mensa je napokon jučer otvorena. Njemački su djaci zaposjednuli prostorije mense, zatvorili željezni roulaux, i zabranili su ulaz svakom nenjemačkom djaku. Usled toga došlo je pred mensom do ozbiljne tučnjave. Nadošla je policija, te je predsjedništvo mense bilo primorano, da zatvori istu do neizvjesnog vremena.

Za hrvatske, slovenske i srbske djake u Beču. Pišu nam iz Beča: U sjednici „Narodne Sveze“ sakupilo se je na prvi mah 645 kruna u fond, iz kojega će se podpirati sve slavenske djake na bečkim visokim školama iz južnih zemalja, kojim je oduzeta mogućnost u mensi dalje jesti, i ako za uzdržavanje mense doprinášu stalne godišnje podpore zemaljski odbori svih zemalja.

Prof. Jagić i aneksija. Javljaju nam iz Beča, da je mjesto referenta u odboru velikaške kuće austrijske o osnovi zakona za aneksiju ponudjeno dvorskom savjetniku profesor V. Jagiću.

Velevasti priznat će aneksiju. Srbski ministar vanjskih posala Milovanović izjavio je jednom izvjestitelju petrogradskog „Novoe Vremja“, da je na svom putu po Evropi dobio uvjerenje, da će velevasti priznati aneksiju Bosne. Sabiji, pošto nije spremna za rat, da neprostate ništa drugo, nego da se zadovolji s eventualnom odštetom. Ovog je mnjenja i vodja mlado-radikala Ljuba Stojanović. Kod staro-radikala izazvala je izjava Milovanovića veliku uzrujanost. „Magdeburger Zeitung“ prima iz Petrograda, da predstoji zblizjenje Austro-Ugarske i Rusije. Austro-ugarski poslanik grof Berchtold u tom predmetu bio je u duljoj audijenciji kod cara, a zatim je konferio sa Izvolskim.

Državno magjarsko lučko redarstvo. Državni tajnik Sztereny izjavio je u peštanskom saboru odgovarajući na naručen Hodyev upit o potrebi lučkoga pograničnoga državnoga redarstva za hrvatsko Primorje, sljedeće: „Lučko redarstvo neophodno je nužno, te je provedba ovoga stavljena već u izgled sa strane našeg ministarstva unutarnjih posala, koje ovo pitanje već proučava te će se u skorom roku staviti na dnevni red visoke kuće.“

Kritični položaj u Austriji. Parlamentarni položaj u obće je posve kritičan. Izlazili su to događaji u Pragu. Kada bi vlada bila prisiljena usled neprestanih demonstracija da proglašim iznimno stanje u Pragu, to bi prva posljedica bila, da bi se carevinsko vieće moralo odmah dogoditi.

Iz hrvatskih zemalja.

Demonstracije protiv hrvatske trobojnice na Rieci. „Narodna čitaonica“ na Rieci je izvijestila hrvatsku trobojnicu prigodom jubileja. Buduć se prostorije čitaonice nalaze u sredini Corsa, to je trobojnika bila oči nadobudne od „Giovane Fiume“, te su počeli demonstirati, dapače su ju htjeli i skinuti, nu bez uspjeha, jer je policija zapričila skinuće, a trobojnika se vila do na večer.

„Hrvatski dom“ na Sušaku. Na Sušaku su pokrenuli opet ideju da sagrade „Hrvatski Dom“. U tu svrhu priređuje klub „Mladost“ ples. „Hrvatski Dom“ bi okupio sva hrvatska društva, koja dan danas nemaju zgodnih prostorija.

Pobjeda „Narodne organizacije“ u Arsenalu. Na 3. t. mj. se je u Arsenalu u Pulj vodila borba između „Narodne organizacije“ i socijalista o pouzdanicima za izbor u upravu zavoda za osiguranje radnika za slučaj

nesreće. Izbor je svršio na večer te su izabrani sa većinom od 250 glasova predložnici „Narodne organizacije“: Rak i Vjekoslav Karabić.

Hrvatskomu narodu!

Nečrveno, od akademjskih oblasti na žalost podupirano ponašanje njemačko-nacionalnog djaštva na bečkom sveučilištu prisilio je zatvoriti „mensu akademicku“, gdje je veliki dio našega djaštva dobivao dnevnu hranu, te je dovelo do biede naše djake u Beču.

Mnogim fali doista komad hljeba! S toga se obraćamo na sva nam surudna srca u domovini i drugovdje sa poklikom: Pomozite!

Neka svak doprinese po svojim silama, e da bi se pomoglo časovitoj nevolji našega djaštva u Beču.

Podpisana „Narodna Sveza“ je u tu svrhu izabrala posebni odbor, u kojem se nalaze zastupnici Ivanšević, Dr. Korošec, dvorski savjet. Ploj i Dr. Žitnik.

Svi se darovi šalju na blagajnika Dra. Ignacija Žitnika, Beč, Parlament.

Rodjaci i rođakinje! Pomozite hitro, jer je bieda nužna.

Narodu ne bi bilo na čast, kada bi dozvolio, da u ovom času nastrada glada radi njegova mladost, kada su joj bezsrđni tudjinci zatvorili vrata.

Najljepšu narodnu solidarnost pokažimo tim, da uzajamno podupremo našu mladost, koja se ovdje proganja, a u kojoj lebdi budućnost našeg naroda.

Beč, 4. prosinca 1908.
„Narodna Sveza“ na carevinkom vieću
Dr. Vinko Ivčević predsjednik. Dr. Ivan Šušteršić predsjednik.

Pokrajinske vesti.

Sjednica uprave stranke prava. Sazivljenjem sjednicu uprave naše stranke za dan 11. prosinca u 10 sati prije podne, u Splitu, te molim svu gospodu članove, da izvole nevaljeno na istu pristupiti, jer će se razpravljati o stvarima odlučne važnosti.

Zadar, 25. studenoga 1908.

D. Ivo Prodan predsjednik.
† Dr. Ante Zlentić. Preminuo je u Splitu, poslije duge i teške bolesti, Dr. Ante Zlentić, dugogodišnji upravitelj realke. Pokojnik je bio vriedan nastavnik i odličan rodoljub, te je u Splitu uživao veliki ugled. Za više vremena bio je i predsjednik „Hrvatske čitaonice“. Mrtvo tijelo prenešeno mu je na Šoltu, odakle je bio rodom. Laka mu zemlja!

Giovane tranquillissimo! Tako je nazvao „Dalmata“ onog Tomu Ghirina, koji je u mjesecu rujnu, prigodom prolaska Sokolaša kroz Zadar, turnuo u more iznenada dobrovoljca Žigica i udario djaka Bolića, i koji je vrlo dobro poznat i ovdje u Šibeniku. U subotu bila je pred pokr. sudom u Zadar razprava proti Ghirinu radi spomenutih čina... i taj „giovane tranquillissimo“ bio je osuđen na 6 mjeseci zatvora!

Iz grada i okolice.

Za „Družbu sv. Ćirila i Metoda za Istru“ primila je mjestna podružnica od g. Ike ud. Čelar i A. Vendlera po 2 kruna i to u počast smrti pok. Dume Lovrić u Kninu, a u počast smrti pok. Dr. Ante Zlentića u Splitu od A. Vendlera 2 kruna.

Svega K 6.—
Zadnji izkaz „605/67“
Ukupno K 611/67

Napried za našu Istru!
Radi jučerašnjeg blagdana primorani smo današnji broj izdati na pō arka.

Iz Tiesnoga primamo: Ovih dana Vrhovno Sudište u Beču potvrdilo je osudu Prizivnog Suda u Zadru proti sudcu gosp. Miši Vidaku, a to samo što se tiče premještanja na trošak osuđenika. Skoro poslije 3 godine boravka među nama, eto odlazi nam obće štovani i ljubljani naš sudac gosp. Vidak. Dok doduše žalimo gubitak poštenog, nepristranog i valjanog sudije, na osobiti smo način uciviljeni radi gubitka ovakovog čeljadeta, koji se u društvenom životu uvijek u svakoj prigodi pokazao iskren prijatelj i dobar Hrvat, podatan i veseo drug, pak bi želili i jako bi nam mило bilo, kad bi mu zamjenik imao njegove sposobnosti, čime bi se i unapred ovdje sudski stalež, njemu naličan, cienio i poštovalo do dolične mu mjere.

Tješnjani.
Svečani otvor pučke ženske škole u Murteru. Pišu nam odane, da je u nedjelju obavljen na najsvečaniji način otvor ondješnje novoustavljene ženske pučke škole, u koju se upisalo 128 učenica obvezanih na pohađanje. Da je bilo udovoljiti željama onih roditelja, koji

su htjeli upisati i djecu izpod 6-e i povrh 12-e godine, bio bi broj upisanih nadmašio 150. Tim prigodom pridružilo se školskoj svečanosti cijelo mjesto. Mužko i žensko, mlado i staro, sve je pohrlilo da sudjeluje veselju ženske djece i pratilo ih škole u crkvu, iz crkve u školu. U crkvi obdržana je svečana služba božja, preko koje je m. p. župnik Plaučić izrekao upravo krasan govor. Poslije službe božje u školi progovorili su djeci i roditeljima škol. kot. nadzornik g. S. Sinčić, učiteljica g-djica Kelo i g. Markov. — Murter je ovom prilikom bio sav u svečanu ruhu, što dokazuje, koliko svjestni Murterinci drže do prosvjete i odgoja svog podmladka. Evala im!

U odlomku Dubravi ove občine sa-gradit će se doskora dvie čatrje, jedna u zaselku „Rasovac u Dasci“ od 2600 hl. sadržine, a druga u zaselku „Kapelina u Rakovuselu“ od 820 hl. sadržine. Ukupna potrebština troška iznosi 30.500 K. Dotične su osnove već odobrene, te će od rečene potrebštine 90% pasti na teret državne uprave, a 10% na teret zemaljske zaklade. Netom se obave još njeke zvanične formalnosti, gradnja će pomonutih čatrja započeti. Tako će i odlomak Dubrava biti obskrbljen pitkom vodom.

Zavaravanje. Primamo iz Vodica, da se u prošli ponedjeljak imao dieliti kukuruz, što ga vlada gladijućim opredielila. I došla siro-tninja iz Rasline, Zatona, Tribunja i Prvića. Vas bogoviti dan čekali i čekali — mnogi od glada i zaveljao — ali niti kukuruza niti političkog činovnika da ga razdieli. Ovakova šta može se samo u Dalmaciji događati.

Kinematograf. Još danas program od ponedjeljka. Sutra promjena.

Razne vesti.

Intolerancija njemačkog djačtva u Gracu. Jugoslavenski djaci u Gracu otidjose u rektora universe da da dade odstraniti jedan broj „Neue Freie Presse“, koji je bio po njemačkim djacima u vestibulu universe izložen, a koji je sadržavao i jedan uvredljiv članak protiv Slovenaca. Istom prigodom ga umoliše za dozvolu, da bi na univerzi držali skupštinu za svoje sveučilišne zahtjeve. Kad se povratiše do rektora napadoše ih njemački djaci sakupljeni u vestibulu, te je došlo do tučnjave. I to je tako razglasila teutonska kultura.

Prieki sud u Pragu. Dne 2. prosinca na sam jubilarni dan Njegovog Veličanstva proglašeno je nad zlatnim Pragom iznimno stanje. Krivna sa svojim pomoćnikom pobrazo je iz Beča, da bude na mjestu. Praški su zatvori međutim pjenapunjeni uapšenika, osobito mladih ljudi, koje je policija kao pomamna hvatala i zatvarala ne gledajući, da li su šta skrivili. Proglašenje iznimnog stanja bolno se je dojmilo osobito čestih zastupnika. Načelnik i podnačelnik Praga po zaključku praškog gradskog vieća podjose u Beč, da u posebnoj audijenciji kod kralja predaju Njegovom Veličanstvu spomenicu, u kojoj je iznešeno istinsko stanje stvari u Pragu. Prije toga posjetio je načelnik Dr. Groš u pratnji zastupnika Udružala ministra predsjednika baruna Bieniertha. Zastupnik Udružal izjavio je otvoreno ministru predsjedniku, da Česi smatraju proglašenje priekog suda činom otvorenog neprijateljstva proti Česima. Barun Bienierth je na to odgovorio, da je prieki sud proglašen jedino, da se u Pragu uvede mir i red i čim mir nastupi, to će prieki sud biti ukinut. Načelnik Groš umolio je ministra predsjednika baruna Bieniertha, da se dokine iznimno stanje nad Pragom. Krivnja dogodajima u Pragu leži samo na njemačkim djacima, koji su provocirali Čeha. Ujedno je Dr. Groš umolio ministra predsjednika, da mu pribavi audijenciju kod kralja. Barun Bienierth je ovu molbu obzirom na današnje dogodaje u Pragu odbio. Veli, da je vlada odlučila se teškog srca na taj korak, ali ozirom na prilike, bila je prisiljena to uraditi. Kralj je u posebnoj audijenciji primio ministra predsjednika baruna Bieniertha, koji ga je izvijestio o stanju u Pragu.

Ukinuće priekog suda u Pragu. Kako „Hlas Naroda“ javlja po informacijama, crpljenim iz Beča, iznimno stanje n Pragu moralo bi biti već ukinuto. Policajna zabrana o nošenju studentskih kulera ne će biti ukinuta, jer vlada hoće da ovu zabranu uzdrži, dok se ovo pitanje u cijeloj Austriji konačno ne uredi.

Hrvati i Hrvatice!

pomozite žrtve Rauchove tiranije!

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

Veliko skladište
Gotovih odijela
za gospodu.

Častim se upozoriti P. N. Obćinstvo, da sam pred malo dana dobio veliku količinu finih odijela za gospodu, sasvim ukusno skrojjenih i od najfinijih vunatih tkanina, koja mogu prodati uz tako niske cijene, da se ne bojim nikakove utakmice.

Prema tome tko želi imati jedno fino, a uz to i jeftino odijelo, neka se meni obrati, te jamčim, da će svak ostati potpuno zadovoljan.

Sa štovanjem
Pio Terzanović.

Hotel Dinara
Šibenik kod mjestnog kazališta

obskrbljen je izvrsnom kuhinjom
udobnim i zdravim sobama i svim
ostalim mogućim komforitima.
CIENE VRLO UMJERENE.

Preporučuje se Jvanica ud. Dodig.

Hrvati i Hrvatice!
sjećajte se uvijek
DRUŽBE
Sv.
Ćirila i Metoda
za Istru

STECKENPFERD
od
Ilijanova mlieka
SAPUN
najbolje sredstvo za kožu.

40—20

Steckenpferd
Bay-Rum
najbolje sredstvo
za pranje glave.

10—10